



R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

4. Explicatur illud (retinere.)

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

QUARTA DUBITATIO.

De duabus bullis, quarum utraque sit à te acceptata.

19. Quid dicendum quando accessit acceptatio? Causa figurari in hunc modum potest. Commisi amico, ut quotannis sumeret Panoniam pro me Bullam: ego autem memor hujus commissionis accepi Bullam Syracusanam utramque acceptandi. Vel Syracusanam acceptavi eam quam ego sumpsi, oblitus illius commissionis impositæ meo illi amico, nam quia, etiam in hoc oblivionis casu commissionem illam nunquam revocavi, & Bullam sumptam Panoniam in meo Procuratore me accepisse convincor, sane etiam in hoc eventu aderit legitima acceptatio.

Inquiri iam, cum rescivero Bullam unam mihi sufficere, possumne alteram ex his alteri tertio acceptanti eam fructu applicare, qui mihi elemosinam à me colatam reficiat?

20. Respondeo. Hodie postquam Pontifex Gregorius XIII. (ut mox cap. 14. videbimus) concessit, ut cum fructu bis in anno eodem possit Bulla sumi, puto te non posse alteri applicare. Probatur, quia bulla semel alicui applicata, & quidem cum fructu, nequit alteri applicari, ut ex te patet, secus enim possem meam primam Bullam alteri applicare, quod nullus dixit. Sed tu iam tibi applicasti utramque, & quidem cum fructu concessio à Gregorio XIII. ergo &c. Minor probatur, & explicatur: nam quoniam fortasse tu non indigebis secunda Bulla, tamen ut illam cum fructu habeas, satis est, si ex illa acquiras (ut certe acquiris) potestatem illa utendi, Neque enim, prima Bulla fortasse indigebis, eaque fortasse nunquam uteris, & tamen non inde dices, te non accepisse illam cum fructu, & posse illam alteri à te applicari; fructus enim veluti immediatus est ipsa potestas fruendi &c.

21. At si loquamur ante hanc concessionem Gregorij, ut item de tertia Bulla quæ fructuosa tibi non est, tu vero illam, sive per ignoratiam, sive ob aliam causam tibi applicasti, puto, esse probabile, te posse, alteri volenti eam applicare, & ab eodem elemosinam à te datam recuperare. Ratio est quia cum illa applicatio fuerit exhibitæ ex errore circa substantiam, id est circa Privilegiæ, & fructus utiles Bullæ, vera & valida applicatio non fuit, atque adeo irrita. Ne ergo hæc tertia bulla remaneat inapplicata, & ne commissarius data elemosina immerito gaudeat, ideo propter eandem doctrinam, quæ num. 12. & num. 15. est allata potest alteri conferri.

§. IV. Explicatur illud (Retinere.)

1. Non solum Bullam accipere, sed retinere apud te, seu (ut loquitur Bulla latina) penes te habere debet, id quod gravioribus verbis sic præcipit Summarium Bullæ quod in nostro Regno distribuitur.

Dichiarano che quelli che piglieranno questa presente Bolla habbino da ricevere, e conservare si questo Summario, e Bolla che è stampata, sigillata, e firmata di nostro nome, e sigillo, perche d'altra maniera non guadagnano la detta Bolla, ne la gratia di quella.

Hoc (Retinere seu conservare) nimis strictè, ne dicam inepte, explicant nonnulli, putantes opus esse, illam secum ferre, imo ineptius aliquid oportere eam manu tangere, quando utuntur eius aliquo Privilegio, v.g. quando a solventur à reservatis. Dico igitur satis esse eam domi suæ retinere, quamvis in alia Civitate, imo satis esse servare eam apud amicum, etiam absentem, (sed non apud Thesaurarium ex dictis §. 3. num. 4.) moralis enim retentio præcipitur, non physica: nam Pontifex loquitur, juxta morem, quo solent homines res suas asservare; & ita sane praxis ipsa timoratorum docet.

3. Hinc solvitur ea dubitatio, An si amittas Bullam, amittas eius Privilegia, quandoquidem eam in eo casu iam non retines.

Respondeo cum necessaria distinctione. Si simpliciter amittas, non est, unde cades à Gratia. Non enim obligaris ex tenore Bullæ, ut iam videamus, nisi ad eam humano modo custodiendam. Custodisti autem, de sine tua culpa ea amissa, lacerata, vel combusta fuerit, &c.

4. At si consulto illam amittas, proticias, hæretice concedes sanè à Privilegiis, non propter rationes, quæ quidam minus apte afferunt, prædictum illam, quæ se videris à te velle removere Bullæ Privilegia; id enim verum nequaquam est: siquidem non sequitur: Privilegia bullam seu eius scripturam, ergo eius privilegia privatio. Non inquam propter eiusmodi rationes, sed quia dicitur, diserte, & expressis verbis sub hac conditione Bullam humano modo conserves, Pontifex tibi eius Privilegia communicat. Id enim notant ea verba commissarii, quæ est mentem Pontificis circa Bullam declarat. *Habbi da ricevere, e conservare si questo Summario &c. perche d'altra maniera non guadagnano la detta Bolla, ne la gratia di quella.* Hæc est doctrina communis apud Gallicanos, d. 18. Dian. p. 10. tr. res. 4. aliosque ab eisdem citatos. Solum invenio Andream Mendo de bulla diff. 2.1. num. 3. putantem, etiam si culpabiliter quis amittat, posse tui Bullæ Privilegiis, sed non est propter nostram rationem audiendus.

§. V. Dico discrimina notabilia inter bullam communem & Bullam Compositionis quoad earum retentionem, & nominis inscriptionem.

1. De bulla communi dictum habemus, eam fieri pro pome accipientis, debere, tum accipi, tum conservari.

Primo igitur contra hoc posterius posset quis in hunc modum argumentari. Bullam compositionis de qua supra, non obligamur conservare, sed satis est, illam recipere, ergo & Bullam communem. Antecedens probatur ex verbis Bullæ compositionis, quam distribuit hoc Regno Commissarius, quæ hæc hodie sunt.

Et ordinamo precissamente, che riceviate in voi questa Sancta Bolla, sendoci in essa scritto il vostro nome perche costi vole, e commanda sua Sanità, e che altrimenti non godiate della compositione, che per essa vi si concede; leguola Bolla ordinamo, che sia stampata col nostro nome, e sigillo col nostro sigillo.

2. Immo etiam antea sic legebatur in Bulla compositionis anno 1618. *Et ordinamo precissamente che riceviate in voi questa Bolla perche costi vole, e commanda sua Sanità, e che altrimenti non godiate della compositione, che per essa vi si concede &c.*

3. Vides igitur, tum hodie, tum antea, nunquam in Bulla compositionis apponi, ut illa conservetur, sed solum ut recipiatur &c.

Respondeo nunc ad propositam paritatem, negando consequentiam. Hoc enim est primum notabile discrimen inter Bullam communem & Bullam compositionis, requiri nimirum conservationem Bullæ communis, Bullæ compositionis conservationem non requiri. Et ratio manifesta est; quia Pontifex per suam commissariatum conservationem mandavit in Bulla communi, ut videmus, præced. non vero in Bulla compositionis ut modo habuimus n. 2. & 3.

4. Sed inquireret curiosus cur id? Respond. recte Bardi part. 3. tr. 5. c. 2. sec. n. 10. quia in communibus Bullis multa adfunt Privilegia, quæ habent tractum successivum per totum annum unde congruū fuit mandare, ut ea conservarentur, ne scilicet erraret Privilegiarius quādo uti eis Pontifex voluerit. At in Bulla Compositionis unica est gratia quæ scilicet Bullam hanc recipiens libetur à rebus